

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

23. szám.

Pest, majus 16-kán 1849.

Borúra derű.

Pest, majus 16. 1849.

A tegnapi békén elfolyt nap után nyugalmas éjre számítva fekvék le Pest zaklatott közönsége, de éjjel után 2 óraker hatalmas, s egy óránál tovább tartó ágyuzás riasztá fel. A golyók mind a két részről s mindenfelé repültek, Pestre is, de szerencsére tetemes kár s minden gyújtás nélkül.

Reggeli 6 óraker a mieink kezdének hatalmasan tüzelni a Szent-Gellért-, Nyárs- és Kis-Sváb-hegyről, a vár aránylag igen gyengén felelt. A tüzelés kisebb nagyobb szünetekkel délig mindig tart.

Tegnapelőtt éjjel nyolcz, mult éjjel ismét két gyúszerekkel terhelt hajót bocsáta Hentzi Budáról Albertfalva irányában álló hidunk ellen, azt elszagatni és felgyújtani szándékozván, de mindnyáját sikerült elfognunk, mielőtt árthattak volna.

Hadi tudósítás.

Perczel tábornok ur majus 6-án a római sánczokon két helyen keresztültörvén, Csurogot elfoglalta és felégette, az ellenséget pedig Titeilig visszaverte. —

Majus 9-én a Temes folyó mellett állomást foglalt rácz erőt Tomasovácson, Uzdinban és Jarkovácson keményen megverte, és a tomasováci égi hidat helyreállította. Uzdin és Jarkovácznál a csata 11 órától 5-ig folytonosan tartott, és a ráczok tökéletes meg- és szétveretésével végződött, és 2 hatfontos ágyút elfoglalának a mieink.

Az oldalasított csapatok Orlovát és Botost tisztíták meg. — Néhány nap, és a határórség a Dunáig tiszta lennd. —

Szegeden majus 10-én 1849.

Zicco m. k. alezredes.

A bánság és határórség visszafoglalva.

PERCZEL MÓR tábornok ur a szegedi parancsnoksághoz következő tudósítást küldött:

Czepajai tábor, Páncsovához két mérföld, majus 9-én 1849.

A majus 7-ki uzdini csata következtében a mokriai, basahidi és melenczei csaták folytán, amugy is tetemesen fogyott és lehangolt egyesült szerbrácz-császári hadsereg tökéletesen megsemmisült. És nem csak Bánát, de a határórség elfoglalása is ezáltal bevégezve.

A német, oláh határőrök, ugy a tótok is legnagyobb részt szétfutottak, és haza takarodva helységenkint adják meg magukat.

A ráczság — értem a bánátbelieket — ma, vagy ezer szekérrel adá meg magát nóstül és gyermekestül.

Rettenetes látvány: 4—5000 főnyi tömeg, melly pár nap óta futva mit sem evett.

Ők szekereikkel és családjaikkal lakhelyeikre parancsoltattak vissza. De fegyvereiket a Dunán átkelt határőr-csapatok és császáriak vitték el.

Páncsova küldöttsége már itt volt. A ráczság onnét Zimonyba szökött.

Ma délután a körülfekvő helységekben polgári igazgatás behozatala rendeltetik el, De ez csak községenkint; a főigazgatás ideiglenesen, míg a kormány intézkedendik, hadi leend.

Holnap egy lovas brigádával Páncsova felé sietek; de estére még vissza.

Belgrádba a szerb kormányhoz levelet küldök, illő megkéréssel: hogy a csajkás-kerületben levő és magukat „szerb fejedelmi seregnek“ czimzó szerviánokat visszaparancsolja. Tudatván vele a magyar had győzelmeit, s a magyar nemzet függetlenségi nyilatkozatát, s a béke fentartására irányzott kormányzási elveit.

Perczel tábornok urtól legujabban érkezett tudósítás szerint Páncsova is be van véve.

Harmincz töltényszekér, 2 kis ágyu, mintegy 1200 löfegyver, nagy mennyiségű katonai ruhanyeműk és golyók, több dob, 2 császári és nagyobb mennyiségű rácz lobogó is birtokunkba esett.

A népesség mindenütt lelkesedéssel fogadá seregünket.

A férfiak csak nejeik s gyermekeik életeért könyörögtek, átkozva a császárt, szerbeket és papjaikat.

Kelt Szegeden 1849-ik évi majus 13-kán.

Osztróvszki József,
kormánybiztos.

FELHÍVÁS.

A hadügyministerium főbb teendői egyikének tartja, harczterre állítandó vitéz seregeinket fegyverekkel ellátni.

E célja kivételére bátran nyúl minden olyan módok és eszközökhöz, mellyek a magyar haza lelkes népeinek honszeretete, szabadságérzete s lelkesültsége által híven támogatva azt biztosítani igérkeznek.

Ennélfogva elhatározá a nyolcz ujoncztelep kerületeibe több katonai főtisztet nyílt rendelet s utasítással ellátva kiküldeni, kik az egyeseknél

netán használatlanul heverő fegyvereket beszédjék, s az álladalom rendelkezésére beszállítsák.

Polgárok! önök hazafibuzgósága, mellyel a vitézhadsereg legfontosabb teendőiben olyan példás áldozatkészséggel gyámolíták, félig megmenté a hazát, — akarják önök, hogy nemes hozzájárulásukkal mentessék meg az egészen, s Árpád népe függetlenségének olyan alapja tétessék le, melly a vész minden fergetegeivel szilárd állhatatossággal daczolva, — legyen végtelen, mint maga az öröklét!?

A nemzet és szabadság istenének legyen hála! van vitéz táborunk, mellynek szent hazafisága és elszánt példátlan bátorsága előtt tisztelettel hajol meg a jelen, s pietással borúland le emlékenél a hálás jövő! És vannak lelkes férfiak a népből, kik szívök romlatlan vérét ajánlják a megtámadott édes haza védelmére! Fegyver kell csak, és ismét fegyver, s harmadszor is fegyver!

A magyar hadügyek ministeriuma tehát a polgárközönségnek annyiszor tanusított nemes hazafiságához folyamodik; adja át kiki puskáját, kardját a haza felszentelt vitézeinek, hogy házaik, földük, családjuk, házi isteneik, s a magasztos szabadság, mellyet a magyar ezredéven át bálványistenként imádott, teljesen mindenkorra biztosítsanak.

Mínthogy azonban a magyar álladalom mindig tiszteletben tartja s tartatja a tulajdoni jogot, ahhoz most is csak viszonyos megtérítés kötelezésével szól, s ennél fogva minden egyes polgárnak, ki szuronyos, vagy vont csövű puskát, vagy pár használható pisztolyt a ministerium kiküldöttjeinek kézbesít, érette öt pengő forint fizetettik, valamint egy darab használható kardért két ezüst forint.

Ha a magyar hazafiközönség azon szomorú tapasztalatra gondol vissza, miszerint létének ellenségei ingyen s erőszakkal rabláék el tőle fegyvereit, hogy azokkal nemzeti életét, szabadságát gyilkolják le: akaratlanul azon erős meggyőződés támad bennem, miszerint a nemzet hadi kormányának ezen igen méltányos felhívását a lelkes magyar népnek úgy egyesei, mint hatóságai lelkek őszinte ragaszkodásával pártolni sietendnek.

Kelt Debreczenben, majus 10. 1849.

Klapka, tábornok,
helyettes hadügyminister.

Republica.

Az új ministerium republicai irányt vallott be a tiszta democratia alapján. Mi üdvözljük őt ezen a téren.

Ez volt ifjuságunk legszebb, legédesebb álma;

ez férfikorunk egyedüli ohajtása, törekvése; ez és nem más lehet szabadságharcunk végcélja, végeredménye.

Ha azon utógondolat lett volna a nemzet jobbjai lelkében, hogy szent István koronája, melly annyi esküszegés, annyi igazságtalanság, annyi vér és gyilkolás által fertőztetett be a hit-szegő királyok által, melly kilenczedszázad alatt allg volt néhány becsületes király fején — még egyszer egy bábkirály fejére tétessék, így nem lett volna okosság, hogy annyi vért ontsunk, annyi hű kebel repedjen meg a dicsőségesen hordozott szabadságszászlók alatt.

Igen! mi respublicát akarunk; oly respublicát, melly tisztán democratiai legyen, mellyben az aristocratiának és oligarchiának legkisebb vegyülete, legkisebb maradványa és emléke se maradjon.

Mi így értjük az új ministerium programját, így ohajtjuk, így követeljük a nemzet nevében, hogy előkészítse a respublicát oly módon, hogy ha isten fegyvereinket továbbra is győzelmekkel áldja meg, a legrövidebb idő alatt meg is keresztelhesük az új magyarországi státuszrendszerét és annak ne legyen más neve, mint: **M a g y a r k ö z t á r s a s á g**.

Mi is ismerjük az ó kor respublicáit, ismerjük az újkor republicanus törekvéseit is. De megvalljuk, mi nem ohajtjuk sem a spártai respublicát, sem a római; mert hol a heloták, hol a rabszolgák nyögtek egy szabad néposztály zsarnoksága alatt, hol a plebejusok örökös küzdelemben éltek a kevély patriciusokkal, ott nem volt létesítve a humanismus elve a státuszrendszerben.

Mi tehát oly respublicát kívánunk, melly a tiszta democratián kívül még humanismusra is legyen alapítva.

Figyelemmel kísértük a francia nemzet forradalmait és republicanus törekvéseit, — és megvalljuk, mi visszaborzadtunk e nagy s anyyira dicsért nemzet balfogásaitól, szerencsétlen kísérleteitől.

A mult században a francia nemzet kimondta a köztársaságot; de nem volt azon alap, melly nélkül a köztársaság meg nem állhat, hanem összedől. Nem volt meg ez egyszerű polgári és családi erény, melly talpköve a köztársaságnak.

A nemzet egy része úgy tekintette a köztársaságot, mint oly vérben gyönyörködő bálványt, mellynek oltáraihoz véráldozatul kell vinni mindazokat, kik másként vélekednek. Mások a tiszta democratiát a communismusban keresték. S a szenvedélyes harcra riadt pártok küzdöttek, míg egy katonai zsarnok — diktator — lerontotta a respublica egyedüli alapját, a tiszta democratiát, s meggyilkolta a forradalom gyermekét a respublicát, s lett oly zsarnok, kihez hasonlót a történetet keveset mutat fel.

A francia nemzet mult évi közdelmei kevésbé voltak tiszták és nemesek. Ók utcai harczot vitak a respublicaért, hol ezerek véreztek el; sokan a communismus örült zászlóit tűzték ki, s fegyverre riasztották a söpredéknépet a vagyonosabbak ellen.

Illy körülmények közt nem születhetik meg a tiszta democratiára és humanismusra épített

respublica. És úgy lett; mert elnökül Napoleon Lajos választatott el, kiknek ha kevés ereje, de épen annyi akarata van a népfenség és köztársaság meggyilkolására, mint volt nagybátyjának, Bonapartenak.

Hazánkban illyenemű mozgalmak még eddig nem mutatkoztak, és mi nem ohajtjuk, hogy mutatkozzanak.

Mi azt ohajtjuk, hogy ne vérpad legyen az oltár, hol a respublica megkereszteltetik, és ne hóhér a keresztapa, melly azt keresztelésekor meg is öli; hanem legyen az oltár, mellynél őt megkereszteljük, a tiszta democratia és humanismus szent oltára, és legyen keresztelő papja az egyszerű polgári erény és testvéri szeretet.

Sz. J.

K a s s a, majus 2. Aprilis hó 27. városi közgyűlés volt. Felolvastattott a magyar nemzet függetlenségi nyilatkozata, melly lelkes éljenekkel fogadtattott. Soos Gnsztáv indítványára a kormányzó elnökhöz hódolati és a kormány iránt bizalmat kifejező felirat küldése határozottatott; a város továbbá még az nap este kivilágíttatni rendeltetett; a következő nap pedig, vagyis aprilis 28. Te deum tartására tüzetett ki, melly végből valamint a helybeli cath. lelkész, úgy a többi vallásfelekezetek papjai is levél által felszólíttatni rendeltettek az iránt, hogy a kitűzött napokon szónoklattal összekötött hálaadó isteni tiszteletet tartsanak egyházaikban. A városban levő katonaságnakfejenként 1 font hús és 1 itcze bor adatni rendeltetett. A tanács tereméből a habzburgi családtagok arczképei kilöketni határozottatott, még 2-ik Józsefét sem vévo ki, kit egy képviselő megtartani indítványozott. A gyűlés folyama közben Beniczky alezredes jelent meg a teremben; szünni nem akaró éljenek fogadják őt. Ő bucsút venni jött e város lelkes polgáraitól, mert további működésel terűl más vidéke jelöltetett ki a hazának. Beszéde dörgő lángfolyam volt, melly a gyávákat is fölriasztá vétkes szendergésükből; a schwarzgelbeket pedig szívük legtitkosabb redőjeig felrázta. Beniczky bátor katona, eazélyes vezér, jeles szónok, s hazájának hű fia. Ezen előnyök összesége őt katonái előtt imádoztá, és minden honpolgár őszinte tisztelet- és szeretettárgyává teszük. Kimenetele a teremből viharzó éljenek kíséretében történt, s határozattá lón: hogy viszonos bucsuvételül a tanács és a gyűlés mentől számosabb tagjai menjenek a tisztelt ezredes ur lakására, mi meg is történt, de tisztelt alezredes ur hon nem találattván, levél által fog e város polgárainak érzése tolmácsoltatni. Este a város ki volt világitva, az idő rövidsége miatt transparenteket és feliratokat sehol sem lehetete látni, de az egyszerű kivilágítást a fáklyásmenet tette ünnepélyesebbé, többnyire vitéz honvédeink viték a fáklyákat. Lutzsinszky Pál városi kormánybiztos ur laka előtt szónoklatok tartattak, mellyek mind a független magyar haza forró szeretetét lehelték. Beniczky itt is kitüntető szónoklati ügyességét. Hogy hazánk első polgárának K o s s a s u t h L a j o s n a k neve hangzott mindenfelől, azt emlitenem sem kell. Lutzsinszky Pál röviden de velősen és lélekkel szónokolt; szavai éljen-vi-

harral találkoztak. Lelkes honvédeink, s a szenge ifjuság nem kegyelmezett egyetlen egy sötéten hagyott ablaknak is. Más nap, azaz april 28. a székes templomban Te deum tartatott, jelen volt a városi és megyei hatóság, és az itt táborozókatonaság tisztikara. Horváth városi káplán ez alkalommal a készületi idő rövidsége daczára jeles beszédet mondott, melly köztetszéssel fogadtatván, kinyomatni rendeltetett, ezen magyar ajku és érzelmű lelkes káplán egyike azon igen igen csekély számú Kassa városi papoknak, kik hazájuk iránt a szuronyok uralmának időszakában is tántoríthatlan hűséget tanúsítanak; ő nem hirdeté a zsarnokság igéjét. Isteni tisztelet után közgyűlés tartatott, mellyben a hódolati fölirat felolvastatván, annak Debreczenbe vitelére 3 tagból álló küldöttség választatott. Megemlítendő még, miszerint Tomka tanácsnok felkelvén, őszintén bevallotta: miszerint a vár. tan. Ramberg által kényszerítve a képviselők hire tudta s megegyezése nélkül egy Ferencz József iránti hódolatot tartalmazó oklevelet adott legyen magáról: kéri tehát a képviselő testületet, méltóztassanak ezen kicsikart hódolat alól a tanácsot felmenteni, egy képviselő erre indítványozó: hogy fejenként húzák vissza a tanácsnokok a hódolatot, mint azt egyenkint aláírták; de ez természetesen főleg az elnöknel viszhangra nem talált. A hódolat tehát már keletkezteben érvénytelennek, semmisnek mondatott ki, mellyet a közgyűlés magának nem ismer. Vasárnap a reformátusoknál tartatott hálaadó isteni tisztelet. Kedden (azaz tegnap, majus 11.) érkezett meg Dembinszky general, kit nyugtalanul vártunk, szivből sakaát éljenek üdvözölték, este fáklyás zenével tiszteltetett meg, szónok nem lévén, a folytonos éljenekre imigy válaszolt: „Meine Herren! Was Sie da machen, das ist zu viel für mich. Ich habe das nicht verdient. Wenn ich in Ihrer Gegend siegen werde, dann werde ich Ihren Grusz mit Dank empfangen. Ich habe bis jetzt noch nichts gethan, ich schaeme mich, gehen Sie nach Haus.“ Roppant éljenek, mire a cigányok a lengyelt kezdik, de Dembinszky megakadályozza ezen szavakkal: „Rákóczy meine Herren, Rákóczy, ich bin hier ein Ungar;“ szünni nem akaró éljenzés; a menet még Lutzsinszky Pál laka előtt is megállott, hol Komáromy József abauji kormánybiztos lelkes szavakat intézett a néphez, s egyúttal a csak fél órával ezelőtt érkezett sürgöny örvendetes tartalmát is tudatta, az ellenségnek Komárom alúli elkergetésére vonatkozólag. A viszhang hangos éljenekben nyilatkozott. Eperjes teljesen megtisztult az ellenségtől, Vogel és Benedek biztos hírek szerint Rozsnyón vannak. Rozsnyóról jött emberek beszélük, hogy april 27. és 30-án nyomultak be a városba 7—8000 főnyi sereggel, s a városra legott 15,000 p. fnyi sarcot vetettek. A felsőmagyarországi táborba folyvást gyűl a fegyveres erő. Apr. 29-án érkezett a 13-ik h. z. alj és 200 vadász. Ma pedig a 16. és 69. egész z. aljak, 300 vadász és 260 zemplényi guerilla, 5 ágyú, april 28-án seregeink egy része a város nyugoti részén a téglavető melletti földeken és dombokon táborba szállott, hol vig zene mellett lelkes honvédeink a városi úri hölgyeket is megforgatják. Majus 3-án érkezett a felsőmagyarországi táborba a 89-ik z. alj, és

egy dívisio nádorhuszár, 6 ágyú, guerillák csaknem mindennap érkeznek. A Kassán táborozó hadsereg egy része majus 3-án, más része 4-én indult Béla felé. Azontúl merre veendő útját, nem tudjuk.

Ipoly-Ságh majus 11-kén 1849.

Szerkesztő!

Columbust és tengerészzeit nem szállhatta meg az öröm és lelkesedés olly nagyszerűen a szárazföld megpillantására, mint bennünket tegnap, midőn a honfüggetlenségét nyilatkozat olvastattat fel.

A hadsereget. Kossuthot megéljenezttük. „Vesszen, pokolba vele” s más ilyen ószinte, szívünk mélyéből eredő áldásokat küldöttünk a földönfutó dynastia fejére.

Ő ezt megérdemelte. Ő olly nagyon szeretett bennünket! hiszen ő mindig, még éjjel is, virrasztott fejünk fölött, csak hogy mi annál esendesebben nyugodjunk, aludjunk. Ha valaki érkezett, hogy a magyart fölírzza álmából, annak tüstént vagy kegyelmet (Pulver und Blei) adott a jószívű dynastia, vagy pedig olly helyre tétette, hol egész évekig meditálhatott super eo: éj van-e vagy nap.

A függetlenségi nyilatkozat felolvasása után a derék Boronkay Lajos, kormánybiztosunk emelte feldörgő szavát s képzeltetl a hatást, melyet előidézték szavai, midőn mondá, hogy a czimek megszüntetnek.

E szavakra a nép emberei arcairól egy fenségesebb magasztaltság tükröződött vissza. A schwarzelbek orrai lekonyultak, s áhitattal mondák: „Per amorem dei! O tempora, o mores!”

Mert vannak ám még nálunk schwarzelbek, oh! a rossz fű ki nem vész, de idővel bemutatandom őket.

S a honfi keble megrendült, midőn hallá a fárhadhatatlan kormánybiztosától, hogy: „a mi hivatásunk nagyszerű. Magyarhon, valamint azelőtt volt a civilizatió védbástyája, ugy most arra látszik rendeltetve lenni, hogy annak terjesztője legyen oda, honnan honadó apáink jöttek ki. — kelet felé.”

Felhívására esküt tettünk, ünnepeleset, miszerint készek vagyunk, ha a sors ugy akarná, utósó lehetünk megvédelmezni e hazát, s e magasztos ünnep, mellynél dicsőbbet még Ipoly-ságh nem látott soha. Te deum laudamus-szal fejezteték be!

Istenem, hová jutottunk! Sokan nem akarták hinni, hogy Athene Pericles korában majdnem minden fénytűzési czikkekre nézve meghaladá a mostani Párist, én már tökéletesen hiszem.

Hiszen ha Magyarhonból, melly egy és néhány hó előtt a legaristocratico-hyerarchicomonarchicaibb ország volt, illy rövid idő alatt, republica tudott lenni: a történet sok hihetlenséget hihetőve tett.

A gyermek megszületett, a mit a költők megjövendöltek, s mit mi olly nagy lelkesedéssel olvastunk, előttünk van, tökéletesen kifejlődve, csak névre van még szükség, s mi dagadó kebel-lel várjuk a nagy keresztelést.

Üdvözlünk téged, te végcélja a nemzetek küzdéseinek: köztársaság!

Ohajtjuk, hogy villámgyorsasággal terjedj el az egész világon, hadd mondassuk minél előbb: Ime, itt az üdvözítő által megígért egy akol és egy pásztor! . . .

Még egyet. Ma ismét választmányi ülésünk volt, a hol csakugyan mindenki meggyőződhetett, hogy a hazának nagy fontosságú perczei vannak, mert a választmány legnevezetesebb tagjai egy óránál tovább vitakoztak azon, hogy a piszokfészeket (igy neveztetik a megyeház udvara) ki kell-e söpörni vagy nem?

Határozatba ment az ismeretes: maradjon.

Egyébiránt az ujonczozás nagy sikerrel folytatattatik, a hátramaradás már egészen ki van állítva.

Dürbach János.

Kun-Szent-Miklós, majus 14. 1849.

Bár tudom, hogy a vidéki igénytelen sorok nem annyira kedvesek és kelendők ez idő szerint a nagy közönségnek, miután mindenki csak a szomorú catastrophairól kérdezősködik, mindazáltal határozottá váltam tollat ragadni, reménylve, hogy az alá folyandó gondolatoknak találkozik néhány részvevő barátja, — legalább akkorára, midőn már a többit átbettüzte. . . .

Szinte restellem a dolgot, hogy a laconicus módorú Marciusba ismét illyen táblalabiróságu exordiumot vágtam. . . holott szinte beleugrathattam volna én is amollyan hübelebalászfélé módra, mint a veszett vándal Hentzi Pest bombáztatásába.

Tárgyamra térve legelsőbbben is azt kell kijelentnem, miszerint nagyon sajnálom, hogy önök szerkesztő ur! . . . pestiek azt nem tehotik egész magyar tempóval, mit mi már tettünk közelebb a habsburgi pereputyok arczképei eldobása után, midőn Te deum laudamus-t tartottunk mind közönségesen, s mondtuk a pap után egyszersmind az alkalmlilag választott vezérigét: „Viseld immár gondját házad népének oh Dávid. Vagyis, alá is ut, fel is ut neked hiteszegett királyi család örökre. . . Ferdinand volt az első közületek históriánk harmadik periodusában, de hiszlik a magyarok istenét, hogy az utósó is Ferdli volt, Sep-perl mi sem levén egyéb előttünk pullusnál.

Az ünnepegy formalitásáról kellene tehát szólni, ha szavamnak minelliusa akarnék lenni, de miután tapasztalom magamról, hogy ezzel csak unalmat szereznek, megkímélem az olvasót. . . taraczkok ropogásának kellett különben is, mint gondolhatjuk, az egyik főszerepet vinni. . . azzal a különbséggel persze nálunk kisvárosiaknál, hogy e műtétet mig itt egy közszolga teszi, önök-nél szerkesztő ur! legalább is egy tábornoknak csufolt henczegő frater praedicálná azt, még jobban, ha Te deum laudamus-t tartanának. . .

Megemliténdőnek vélem azonban mégis azt, hogy midőn az alkalmi beszéd elhangzott. . . ugyanakkor egy polgártársunk beszéde következtében megtettük azon hazafias fogadást, miszerint merittessék ki bár városunk fő-fő ereje az ujonczozás által: elkezzék dicső célunkat meg nem szününk utósó csepp vérig támogantil. . . és ezt így kellett legmúltóbban tennünk. . . így kell milliónknak, kik magyarok akarnak maradni!

Olly sokszor olvasám már hála istennek, hogy ez s ez helység is kiadta az országgyűlés által megszavazott ismeretes számhoz aránylag esett competentiáját, miért meg nem állhatom, hogy én is ki ne jelentsem városunk érdekében, miszerint mi meg már régen az illetőségen fölül toborzunk. . . . A messze vidék fiatalsága is csoportozink koronként zászlónk alá, mint történt a minap nevezetesen, midőn ollyan megtermett 6 üllői legény csapat föl Lehel-huszárnak, nem akarván bakkancsok lenni, — hogy azoknak bizon reggelire is kevés lesz egy-két német, cseh avagy akármf!

Örüljön szerkesztő, s üsse össze bokáját, midőn még azt is kell írnom, mint valóságos igazságot, miszerint ugyancsak ezután kevésre a szomszéd faluból még egy sereg pántlikás siheder csapat jött át hozzánk azon akarattal, hogy miután itt ollyan aprókat is verbuválnak, ők készek csatlakozni. — Hej, ha az Morvaország is így adná!! stb.

A közelebbi „Pesti hirlap” hasábjain megjelent anonim czikkecskére volna még kedvem egyiket pontban válaszolni, ha az irtózat apologia mesterkelt összeállítása azt feleslegessé nem tenné. . . maga sem hiszi a czikkiró, a miket ott olly kézzel, s nem ésszel, foghatólag igyokezik mutogatni. . . mint tétetett volna szerinte például a nép a sarczolásnak ki, ha ők meg nem hódolnak Babarezi uramnak, mintha bizon, ha a mi tiszteink megugrása nélkül az osztrákok, csak ugy nyeldesték volna majd a levegőt. Csak ugy huzavonáskodtak azok az édes jász tiszt urak! mintha becsületüket az ellianás által megmentették volna!

Nincs ollyan czifra phrasis, mi önöket kimentse! minek következtében tehát csakugyan czélszerűnek látom én, hogy nálunk is, mint már másutt teszik is, mielőbb meg kell tartani azt a restauratiót. . . a jó maradjon. . . de a schwarzelb hulljon! . . .

Kisbéri L.

Baja, majusban.

Bátorkodom, önnek ezen szempontokból írni: 1. Minthogy még említését sem olvasám városunknak, holott kisebb város s mezővárosoknak láttam helyet engedni nagyon tiszt. lapjában; 2. Levelezője hanyagsága miatt kényteleníttem e pár sorokat írni, addig, mig levelezője ír — vagy ha ninesen — mig lesz.

Elmondok, a mennyit tudok, láttam, hallottam.

A vajdaság arany korában a szerbek, aljas vadráczok voltak a kormányzók. Ők ültettek be tisztviselőket, bírakat sat.

Baján az új tisztviselők voltak: Szevits, Gyurkovits, Simits; térparancsnok Kostits.

Gondolható, hogy ezek nem a legszelidebben bántak; önkényes parancsaik, rendeleteik eléggé ismeretesek.

Kostits cselekvésmódja sokat hasonlita Karaffa, egykori eperjesi térparancsnok zsaruokoskodásához, ha nem is olly nagy mértékben.

A házak, földek felirattak, elkoboztattak és maguk közt felosztattak. Azonban másképen ren-

delé az ur isten; a példabeszéd szerint: „Umgekehrt ist aufgeföhren.“ Reánk jut a sor, hogy mi is úgy bánhassunk, igenis, mert míg nem bánunk úgy, oka nagy lelkűség, máskint hanyagság.

Minék nagylelkűség gazok iránt, kik ezen szót még hallásból is alig ismerték; miért halogatás, mikor ők tüstént fogantatba vevék az elkoboztatást sat.; minék kimélet, midőn az által még jobban megbátorodnak.

Tudom, nem lehet erre válaszolni. Elmúlt a kimélet rendszere, elmúlt a nagylelkűség korzaka.

Szeget szeggel, így értelmezve: büntessük a gonoszt vétkei nagysága, nem pedig felekezete vagy vallása szerint. Elegendő ok volt ugyan még pár év előtt, szigorúan büntetni a zsidót sokszor kisebb vétkekért is vallása miatt.

Haszontalan volt a nyilvános tanodánkban, lapokban, sőt még az országgyűléseken való capacitálás — a zsidó becsületes és nembecsületes egyiránt kigunyoltatott — semmire nem juthata, mert zsidó volt.

Jézus üdvözítőnk a farizeusok által megsztítván, így szóla hozzájuk: „Jaj néktek, ti az igazságot el nem ismerők, bűnhödni fogtok vére mért száz iziglen.“

És beteljesült, mai napig bűnhödött és lakolt a zsidó nemzet egynéhány farizeus miatt, míg az új üdvözítő őket megváltotta.

Igy a ráciz nemzet is lakol és fog lakolni sok századig egynéhány lázongó és farizeus miatt.

Azt akarám evvel csak bebizonyítani, hogy a ráciznak szigorúan, kérlelhetlenül lakolnia kell. — Lakolnia igen is száz iziglen, hogy többé eszébe ne juthasson a hálátlanság.

Legyen eljlesztő például megmutatva a világ minden nemzetének a ráciz nemzet, tudják meg, milly szigorúan büntetik meg az atya- és testvérgyilkosságot.

A hazaárulók házai, millyenek: Szavits, Gyurkovits, Menadovits, Joannovits, Szevits, Radolaé sat. összeiratván eladassanak, vagy eladásukig, szolgáljanak lakhelyül a rablók által szerencsétlen sorsra jutottaknak.

Semmi halogatás ne történjék, a mit ma meg lehet tenni, az el ne halasztassék holnapra. Szigorúsággal igazság legyen összekötve.

Tavasztól 6-kán. vasárnap reggeli 4 órakor riadót dobolnak.

Szeremléről, (egy órára fekvő helység Bajától) sebesen vágatva elérkezik egy futár.

Azon hirt hozza, hogy ott már kiszállottak 2 gőzösből a schwarzgelbek, s hogy a fosztáshoz fognak.

Erre ujra, egy a bajai Dunánál levő futár megérkezéssel hallók mint bizonyost, 2 gőzösből városunkhoz közeldetét.

Erre talpra állott mindenki.

Kaszával, vasvillával, fejszével felfegyverzett nép örömrivalgások és éljenkiáltásokkal megindult a dunaparthoz, volt azonkívül egynéhány száz katona.

A gőzhajó nem állt meg városunknál.

Megtudtuk másnap, hogy Szeremlén kivertett legyen a gyáva zsoldos nép felfegyverzett asszonyok, gyermekek s csak nehány férfiak által. — Az oda rendelt katonaság elérkezéséig hült helye sem volt már az ellennek.

Majus 9-én elhozták Tolnáról városunkba a megsértett gőzhajót 2 vontatóval, örömrivalgások és zeneszó között.

A gőzhajó 3 helyen csekélyen megsértetett. Kerekét érvén a golyó, a megrettent katonaság kitérdült a hajóból s másikba ülve tovább kotródott.

Bizonyosnak állítatik, hogy benne voltak a bajai rácizok! kik Baját mint minden katonaság nélkül megakarták lepni. Egy keveskét gyilkolni és rabolni jöttek.

Éljen a gondviselés, éljenek a derék tűzerek!!!

Bajai.

Pest, majus 16. 1849.

Pest minapi borzasztó ágyúztatása alkalmával különösen kitérdteté magát Karl házmester a Zrinyi-utcai Nemeshegyi-házban, ki, a tőszomszédház égvén, az örködésére bizott házat a legstürbb golyózaporban sem hagyá el, sőt annak fedelét folytonosan öntözvén, minden kártól megörz. Minél csekélyebb e derék ember hatásköre, annál inkább kiemelendőnek hiszük tettét, mert a vész jelen napjaiban csak illy éber s feláldozó bátorság menthet meg temérdek épületet a vesztélytől.

— Egy más házmester szállásába ütött — hir szerint — a bomba, de házmesterünk, mint hajdani tűzér, meg nem ijedt a régi ismerőstől, nyakon önté egy palackvizel, s így kanóczát elöktvén ártatlanná tev. Aztán 4-font löport szedett ki belőle, s ezt eladá, magát a bombát pedig pénzért mutogatja. Mi nem lesz ügyes ember kezében modus merendi!?

— Egy fők menekvő tábor a hadi főtanoda kertében is tanyázik. Petz főkertész nem csak szállásába fogada annyit, mennyi befért, de a künmaradtakat is ellátja mindennel, mennyire lehetőségében áll. Mivel azonban magát szorosán kötelességéhez tartva, a virágok s fák pusztítását nem engedí, némellyek a menekvők iránti keménységgel vádolják, holott viscelete csak dicséretet örd-

mel, mert a status vagy akürki vagyonát hiában rontani menekvőknek sem szabad.

A Pesten majus 13-kán leégett házak listroma.

Ürményi kettő, Balla, Schlechta, Derra, Rosenfeld, Burgmann, Fröhlich Frigyes, Lipót-temp-lom, mázsaház, Kern, e mellett még három s a másik szegleten két ház, Brunsvik, Wieser, Emerling, Boor, Wodjaner Rudolf, dunafördő, Pollák, redoutte, angol királyné, Birli, Kolb, hajóutczában kettő, s királyutczában Rott és Seefeldner házak, s az ideiglenes német színház. Összesen 32 épület.

Magyar középponti vasut.

Naponkinti

indulások

1849-iki april 29-től további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább $\frac{1}{4}$ órával az indulás előtt a pályaudvarban megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggel 7 óra.

„ „ „ személyvonat délut. 1 óra 30 perczkor.

Szolnokból Pestre.

„ „ „ Személyvonat reggel 7 óra. 15 perczkor.

„ „ „ Személyvonat délut. 1 óra. 45 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 6 óra.

„ „ „ délut. 3 „ 30 percz.

Vácraól Pest felé reggel 8 „

„ „ „ délut. 5 „ 54 „

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Lovak adatnak el.

Egy kocsiló, és két hatéves pej paripa, egyik 15' arab vér; a másik 15' 3' angol vér szabad kézből vehetők, s megtekinthetők az országos fő hadi tanoda (Ludoviceum) istállójában.

A „Két pisztoly“ című kávé- és vendégházát ujan rendezvén, mind a t. cz. városi közönség, mind a t. cz. utazók kívánatait lehető legjutányosb áron kielégítendő, pontos és kész szolgáltatmat ezennel tisztelettel ajánlom.

Haslinger József.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. Egyes szám ára 3 kr. pp.